

## RAMAZAN BAYRAMI VAAZI

Bayram-ı şerîfiniz mübârek olsun!..

Rahmet, mağfiret ve cehennemden âzad mevsimi olan Ramazân-ı şerîfi dolu dolu yaşamaya çalıştık. Sonra da bayrama eriştik.

İnşâallah bu rahmet mevsiminden hakkıyla istifade edebilmişizdir. İnşâallah kurtuluşa erenlerden olmuşuzdur. İnşâallah ebedî bayramı hak etmişizdir. Çünkü bayramlar içinde en önemli olanı, o ebedî bayram ahiret bayramıdır. Hz. Peygamberin Hamd sancağının gölgesinde yaşanacak olan bayram. Cennetle müşerref olunca yaşanacak olan bayram. Sonsuz nimetler içerisinde hiç bitmeyecek olan ebedî bayram.

İşte bütün mesele o bayrama kavuşabilmek.

Bunun için dünya tarlasında en bereketli hasat mevsimi olan Ramazân-ı şerîfi ömrümüzün tamamına yayabilmek şart. Orucun bize kazandırdığı güzellikleri devam ettirebilmek şart. Kur'ân ile alâkamızı Ramazan hassasiyeti ile senenin her ayında canlı tutabilmek şart. Ramazândaki cömertliği, aynı infak ve îsar heyecanı içerisinde sürdürebilmek şart. Kulluk aşkı ve ibadet gayretini, aynı şekilde yaşayabilmek şart.

O zaman;

Son nefesimiz bizi hakiki bayramın eşliğine ulaştıracaktır.

## GERÇEK BAYRAM

Allah dostu ne güzel demiş:

Behlül Dâna bir bayram günü Harun Reşid'i atının üzerinden gösterişli bir elbiseyle görünce şu beyitleri okumuştur:

لَيْسَ الْعِيدُ لِمَنْ لَبَسَ الْجَدِيدَ إِنَّمَا الْعِيدُ لِمَنْ أَمِنَ الْوَعِيدَ

Gerçek bayram, yeni elbise giyen kişiye değil, **ahiret azabından emin olan kişi içindir,**

لَيْسَ الْعِيدُ لِمَنْ يَتَبَخَّرُ بِالْعُودِ إِنَّمَا الْعِيدُ لِمَنْ تَابَ وَلَا يَعُودُ

Gerçek bayram, güzel kokular sürünen kişiye değil, **günahlarından tevbe edip tekrar o günahlara dönmeyen kişi içindir.**

لَيْسَ الْعِيدُ لِمَنْ زَيَّنَ الْقُصُورَ إِنَّمَا الْعِيدُ لِمَنْ زَيَّنَ الْقُبُورَ

Gerçek bayram, sarayları süsleyen kişiye değil, **(ölümden sonrası için) kabirleri süsleyen kişi içindir.**

لَيْسَ الْعِيدُ لِمَنْ رَكِبَ الْمَطَايَا إِنَّمَا الْعِيدُ لِمَنْ تَرَكَ الْخَطَايَا

Gerçek bayram, güzel atlara binen kişiye değil, **hatalarını terk eden kişi içindir.**

لَيْسَ الْعِيدُ لِمَنْ أَنْسَ بِالْغُلَمَانِ إِنَّمَا الْعِيدُ لِمَنْ أَنْسَ بِالْقُرْآنِ

Gerçek bayram, hizmetçiler edinen kişiye değil, **Kur'an'ı dost edinen kişi içindir.**

لَيْسَ الْعِيدُ لِمَنْ جَلَسَ عَلَى الْبِسَاطِ إِنَّمَا الْعِيدُ لِمَنْ جَاوَزَ الصَّرَاطَ

Gerçek bayram, süslü döşekler üzerinde oturan kişiye değil, **sırat köprüsünü geçen kişi içindir.**

“Gerçek bayram yeni elbise giyene değil, **Allâh'ın azâbından emin olanadır.**”

### ÂHİRET İÇİN YARATILDIK

Bizim asıl memleketimiz ahirettir

Dünya hayatı sadece gelip geçici bir metâdır.

Âyet-i kerîmede Cenâb-ı Hak, dünya hayatının fânîliğini, esas hayatın ise âhiret hayatı olduğunu şöyle vurgula-maktadır:

اعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُوَ زِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ

“Bilin ki, dünya hayatı ancak bir oyun, bir eğlence, bir süs, aranızda karşılıklı bir övünme, çok mal ve evlât sahibi olma yarışından ibarettir. (Nihayet hepsi yok olur gider).

كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهِيْجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ حُطَامًا

Tıpkı şöyle: Bir yağmur ki, bitirdiği bitki, çiftçilerin hoşuna gider. Sonra kurumaya yüz tutar da sen onu sararmış olarak görürsün. Sonra da çer çöp olur.

وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ

Ahirette ise (dünyadaki amele göre ya) çetin bir azap ve(ya) Allah'ın mağfiret ve rızâsı vardır.

وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ

Dünya hayatı, aldanış metâından başka bir şey değildir.” (Hadîd, 20)

Bu âyetin en iyi idrak eden ve fânî hayat ile bâkî hayat arasındaki farkı çok iyi bilen Peygamber Efendimiz (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*); sıkıntı, darlık ve zorluk zamanlarında da, ferah fetih zamanlarında da daima buyurmuştur ki:

### “ESAS HAYAT ÂHİRET HAYATIDIR”

Ne kadar uzun yaşasak da, “Kalû Bela” bezminden bu yana ayrı kaldığımız Rahman’ın huzuruna döneceğiz. Çünkü;

إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

“Biz şüphesiz (her şeyimizle) Allâh’a aidiz ve şüphesiz O’na döneceğiz.” (Bakara, 156)

Mademki o huzura döneceğiz. Öyleyse tertemiz hâle gelmek zorundayız. Çünkü her hâlimiz Cenâb-ı Hak’a ayan durumda. O’ndan gizli kalabilecek hiçbir sır yok. Âyet-i kerîmede buyrulur:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ

“Ey inananlar! Allah ve Peygamber, sizi, hayat verecek şeye çağırdığı zaman icabet edin.

وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ

Allâh’ın kişi ile kalbi arasına girdiğini ve sonunda O’nun huzurunda toplanacağınızı bilin.” (Enfal, 24)

Rabbimiz’in huzurunda toplanacağımız gün;

“Sırların, gizli hususların ortaya döküldüğü gün...” dür.

Artık;

فَمَا لَهُ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ

“O gün insan için ne bir kuvvet ne de bir yardımcı vardır.” (Târik 9-10)

Gizli ve açık her şeyin ortaya döküleceği gün için kullarını îkaz eden Cenâb-ı Hak, bir başka âyet-i kerîmede şöyle buyurur:

رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ

“Rabbiniz, sizin kalplerinizdekini çok iyi bilir.” (İsrâ, 25)

Fakat merhameti gazabına galib gelen Cenâb-ı Hak; bizim her anımızı bizden daha bildiğini ihtar ettikten sonra biz kullarına kalplerimizi arındırmamız, hâlimizi islah ederek, sâlih kişiler olmamız için tevbe kapısını açık bırakmıştır.

إِنْ تَكُونُوا صَالِحِينَ فَإِنَّهُ كَانَ لِلأَوَّابِينَ غَفُورًا

“Eğer siz sâlih/güzel amel sahibi bir kimse olursanız, şunu bilin ki Allah, kötülükten yüz çevirerek tevbe yönelenleri son derece bağışlayıcıdır.” (İsrâ, 25)

O hâlde, Cenâb-ı Hakk’ın kalplerimizde saklı sırlarımıza dahî vâkif olduğu hakikatinin idraki içerisinde tevbe-i nasûha yönelmek zarurîdir.

Tevbe-i nasûh:

### HER DİRDİN ÇARESİ

Cenâb-ı Hak, tevbe ve istiğfar ederek sâlih amellere yönelen kullarını her türlü sıkıntıdan kurtarır ve onlara pek çok lütuflarda bulunur. Bütün sıkıntıların çaresinin samimi bir tevbe olduğunu bize gösteren ayete dikkatlice bakalım:

فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا

“Rabbinizden mağfiret dileyin; çünkü O çok bağışlayıcıdır.

يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا

(Mağfiret dileyin ki) üzerinize gökten bol bol yağmur indirsün,

وَيُمَدِّدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا

Mallarınızı ve oğullarınızı çoğaltsın, size bahçeler ihsan etsin, sizin için ırmaklar akıtsın!” (Nûh, 10-12)

Allah’tan mağfiret/bağışlanma dilemek, işte böylesine rahmet, lütuf ve bereket kapıları açmakta. Hem dünyada hem âhirette.

Ancak elbette ki tevbelerimiz, gerçek bir tevbe olmalı.

Şimdi şeytanın zincirleri çözüldü. Ramazân daki gibi zincirli değil, üstelik mü’minlerin kazandığı uhrevi kazançlar onu daha da hırslandırdı. Dolayısıyla şimdi daha dikkatli olmalıyız. Yani;

Tevbemiz, gerçek bir pişmanlık olmalı.

Tevbemiz, günahımızdan nefret ederek bir daha asla dönmek üzere olmalı.

Bol bol amel-i sâlih ile tevbeler kuvvetlendirilmeli.

Evveli rahmet, ortası mağfîret, sonu da Cehennem'den kurtuluş vesilesi olan Ramazan-ı Şerîf geçirdik. Büyük bir lûtuftur bu. Cenâb-ı Hakk'ın affının üzerimize yağdığı bir ay geçirdik. Bunun bir sevinci olarak Cenâb-ı Hak bize bayram ihsân eyledi.

**Efendimiz** buyuruyor:

*“İki tane sevinç vardır. Bunun bir sevinci, orucu açtığı zaman olan sevinçtir...”*

Yani huşû ile tutulan bir oruç. Bir rûhî disiplin.

İkincisi; İsrâf etmedik, cimrilik etmedik, cömert olduk.

Üçüncüsü; Mümkün mertebe bedenimizi de Allah için kullandık. Böyle bir oruç açmada Rasûlullah (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*) Efendimiz, bir sevinç olduğunu bildiriyor. Cehennem'e kalkan olan bir oruç.

Diğer, ikinci bir sevinci ise; *“Rabbine kavuştuğu anki ferahlık.”*

Yani son nefesteki bir bayram hâli. Takvâ üzere yaşanan bir hayatın neticesinde kavuşulan nîmet.

Bu af, mağfîret ve rahmet iklimine vedâ ediyoruz. Fakat bizim bu Ramazân-ı Şerîf'e devam etmemiz arzu ediliyor. Hâlimizle, sözümüzle, ahlâkî vasıflarımızla, mânevî yapımızla, Ramazan hâlini devam ettirmemiz arzu ediliyor.

### **BAYRAM GÜNÜ YAPILACAKLAR:**

Erken kalkmak, Gusûl abdesti almak ve Güzel koku sürünmek.

Yeni ve temiz elbise giyinmek.

Namazdan önce tatlı yemek. (Tek sayıda hurma yemek sünnettir)

Câmiye erken gitmek. Giderken tekbir söylemek.

Camiye gidip gelirken farklı yol kullanmak.

Müminlere selâm vermek ve onlarla bayramlaşmak

Güler yüzlü olmak. Fakirlere sadaka vermek.

Darginları barıştırmak.

Akrabalar ve Din kardeşlerimizi ziyâret ederek onlarla hediyeleşmek.

Kabirleri ziyâret etmek.

Misâfirlere ikram etmek.

Çok duâ ve tevbe etmek.

### **AKRABALARI ZİYARET**

Rasulullah buyurdular ki:

«مَنْ سَرَّهُ أَنْ يُبْسَطَ لَهُ فِي رِزْقِهِ، أَوْ يُنْسَأَ لَهُ فِي أَثَرِهِ، فَلْيَصِلْ رَحِمَهُ»

Kim, rızıkının Allah tarafından genişletilmesini, ecelinin uzatılmasını isterse sıla-i rahim yapsın.<sup>1</sup>

Rasulullah buyurdular ki:

إِنَّ أَعْمَالَ بَنِي آدَمَ تُعْرَضُ كُلَّ خَمِيسٍ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ، فَلَا يُقْبَلُ عَمَلٌ قَاطِعٍ رَحِمٍ

“Her cuma gecesi insanoğlunun amelleri Allah'a arz olunur. Ancak akrabasıyla alâkasını kesen kimsenin amelleri kabul edilmez.”<sup>2</sup>

Rasulullah buyurdu ki:

الصَّدَقَةُ عَلَى الْمِسْكِينِ صَدَقَةٌ وَهِيَ عَلَى ذِي الرَّحِمِ ثِنْتَانِ صَدَقَةٌ وَصِلَةٌ

“Yoksula bir şey vermek sadakadır. Akrabaya bir şey vermenin ise iki sevabı vardır. Birisi sadaka sevabı, diğeri de akrabayı görüp gözetme sevabıdır”<sup>3</sup>

### KÜSKÜNLÜKLERE SON VERMEK

وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِثْلُهَا فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ

“Bir kötülüğün karşılığı, onun gibi bir kötülüktür (ona denk bir cezadır). Ama kim affeder ve arayı düzeltirse, onun mükâfatı Allah’a aittir. Şüphesiz O, zalimleri sevmez.”<sup>4</sup>

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

“Müminler ancak kardeşlerdir. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin ve Allah’tan korkun ki esirgenesiniz.”<sup>5</sup>

وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ

حَمِيمٌ

<sup>1</sup> Buhari.

<sup>2</sup> İbn Hanbel.

<sup>3</sup> Tirmizi.

<sup>4</sup> Şura, 40.

<sup>5</sup> Hucurat, 10.

İyilikle kötülük bir olmaz, sen (kötülüğü) en güzel bir şekilde önle. O zaman seninle arasında düşmanlık bulunan kimse, sanki candan bir dost olur.<sup>6</sup>

Rasulullah buyurdular ki:

صِلْ مَنْ قَطَعَكَ وَأَحْسِنْ إِلَى مَنْ أَسَاءَ إِلَيْكَ وَقُلِ الْحَقُّ وَلَوْ عَلَى نَفْسِكَ

"Sana gelmeyene git, sana kötülük yapana iyilik yap, aleyhine de olsa doğruyu söyle."<sup>7</sup>

Rasulullah buyurdular ki:

لَا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَهْجُرَ فَوْقَ ثَلَاثٍ، فَإِنَّهُمَا نَاكِبَانِ عَنِ الْحَقِّ مَا دَامَا عَلَى صُرَامِهِمَا،

"Bir müslümanın üç günden fazla küs durmak helal olmaz. Çünkü onlar küslüklerine devam ettikleri sürece haktan yüz çevirmişlerdir.

وَإِنْ أَوَّلَهُمَا فَيَتَنَا يَكُونُ سَبْقُهُ إِلَى الْفِيءِ كَفَّارَةً لَهُ،

Hangisi barışmak için ilk girişimde bulunursa onun günahları affolunur.

وَإِنْ سَلَّمَ عَلَيْهِ فَلَمْ يَرُدَّ عَلَيْهِ، وَلَمْ يَقْبَلْ سَلَامَهُ رَدَّتْ عَلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ،

Eğer o selam verir de arkadaşı ona cevap vermezse selamını kabul etmezse onun selamını melekler alır.

فَإِنْ مَاتَا عَلَى صُرَامِهِمَا لَمْ يَدْخُلَا الْجَنَّةَ جَمِيعًا أَبَدًا

Eğer küs olarak ölürlerse asla birlikte cennete giremezler."<sup>8</sup>

Rasulullah buyurdular ki:

أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ إِصْلَاحُ ذَاتِ الْبَيْنِ

"Sadakanın en faziletlisi, dargınların arasını bulup düzeltmektir."<sup>9</sup>

### ALVARLI EFENİN BAYRAM TARİFİ:

Can bula cananını

---

<sup>6</sup> Fussilet, 34.

<sup>7</sup> Suyuti, C. Sağır.

<sup>8</sup> Şuabu'l-İman.

<sup>9</sup> Taberani, M. Kebir.

Bayram O Bayram Ola

Kul bula sultanını

Bayram O Bayram Ola

Hüznü keder defola

Dilde hicap ref ola

Cümle günah af ola

Bayram O Bayram Ola

Lutfi Ya Lutfi Kerim

Erişe Rahmu Rahim

Bermurad ede fehim

Bayram O Bayram Ola

### **BAYRAM NAMAZI VE KILINIŞI:**

Bayram namazı, biri Ramazan Bayramı'nda, diğeri Kurban Bayramı'nda olmak üzere yılda iki defa kılınan iki rekâtlık bir namazdır. Bayram namazı Hanefî mezhebinde, Cuma namazının vücûb şartlarını taşıyan kimselere vaciptir. Şafii ve Mâlikiler'emüekked sünnet, Hanbeliler'e göre ise farz-ı kifayedir.

Bayram namazına, mükellef olmayan küçük çocuklarımızı da getirmeli ve onlara da bu manevî havayı teneffüs ettirmeliyiz.

### **NAMAZIN KILINIŞI:**

1. Rekât

"Niyet ettim Allah rızası için (Ramazan ya da Kurban) Bayramı namazını kılmaya, uydum hazır olan imama" diye niyet ederiz

"Allahu Ekber" diyerek 1. Tekbiri alır ve namaza başlarız

Sübhanke'yi okuruz

2. Tekbiri alır, ellerimiz yanlara salarız.

3. Tekbiri alır, ellerimiz yanlara salarız.

4. Tekbiri alır, ellerimizi bağlarız. İmam, gizlice "Euzü Besmele", açıktan Fatıha ve bir sure okur. Biz ise bir şey okumaz, imamı dinleriz.

Rüku'ya gideriz

Secde'ye gideriz. Doğruluruz, tekrar Secde'ye gideriz



## 2. Rekât

Ayađa kalkarak Kıyama dururuz

İmam, gizlice "Besmele", açıktan Fatıha ve bir sure okur. Biz ise bir şey okumaz, imamı dinleriz.

1. Tekbiri alır, ellerimiz yanlara salarız.

2. Tekbiri alır, ellerimiz yanlara salarız.

3. Tekbiri alır, ellerimiz yanlara salarız.

Ellerimizi kaldırmadan 4. Tekbiri alarak Rûku'ya gideriz

Secde'ye gideriz. Doğruluruz, tekrar Secde'ye gideriz

Oturarak Ettahıyyatu ve Allâhumme salli, Allâhumme Bârik ve Rabbenâ dualarını okuruz

"Es selâmu aleyküm ve rahmet'ullah" diye sağa ve sola selam vererek namazı tamamlarız